

КАФЕДРА ІСТОРІЇ СВІТОВОЇ МУЗИКИ

СИЛАБУС

Методологія історичного музикознавства

Освітній ступінь «Магістр»
Спеціальність 025 «Музичне мистецтво»
Освітньо-наукова програма «Музичне мистецтво»
Музикознавство

Статус Обов'язкова

Форма контроль Залік

Курс	1
Семестр	1, 2

ECTS	5
Годин	150
Лекційні	34
Семінарські	34
Самостійна робота	82

Інформація про викладача

ПІБ	Зінкевич Олена Сергіївна, докторка мистецтвознавства, професорка, професорка кафедри історії світової музики Національної музичної академії України імені П.І. Чайковського
Профіль викладача	https://scholar.google.com.ua/citations?hl=ru&user=ryMIS48AAAAJ&view_op=list_works&sortby=pubdate
e-mail	maiburova.e@gmail.com

* ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ.

Курс Методологія історичного музикознавства є авторським курсом, який знайомить дослідників-початківців з існуючими в науковій гуманітаристиці принципами та методами наукового пізнання в їх проекції на проблематику *історичного музикознавства*.

Оволодіння прийомами та засобами, за допомогою яких здобувається максимально об'єктивна, точна, систематизована інформація про досліджувані процеси та явища, є необхідною умовою для самостійної наукової діяльності.

Серед пріоритетів курсу – орієнтація на найостанніші досягнення сучасного наукового дискурсу.

Від студентів очікується дієва участь в обговоренні ключових проблем історичного музикознавства, вдумливе ставлення до сприйняття матеріалу, активність у семінарських заняттях з подальшим використанням отриманих знань у своїй професійній діяльності.

*** МЕТА КУРСУ:**

Зорієнтувати студентів у процесах сучасної наукової гуманітаристики України, які розглядаються у світовому контексті, та підготувати майбутніх науковців до самостійної наукової діяльності в галузі музикознавства.

*** ЗАВДАННЯ КУРСУ:**

- Озброєння майбутніх музикознавців (незалежно від того в якій сфері – науковому чи прикладному музикознавстві вони працюватимуть) сучасною науковою методологією та дослідницьким інструментарієм;
- Ознайомлення з сучасними науковими концепціями в галузі гуманітарних наук;
- Формування уявлення про музично-історичну дійсність як про поліхроноструктуровану цілісність;
- Прилучення до сучасних розробок теорії музично-історичного процесу, який розуміється як категорія якісна, а не кількісна.

Курс **Методології історичного музикознавства** складено із урахуванням найвизначніших досягнень сучасної гуманітаристики. Поряд з відповідною фаховою літературою був використаний власний практичний досвід наукової діяльності, власні дослідження сучасних музичних процесів та багаторічний практичний досвід читання курсу в НМАУ ім.П.І.Чайковського.

Курс постійно оновлюється завдяки залученню найновіших наукових досліджень як у сфері методології історичного музикознавства, так і у сфері загальної історії, культурології, гуманітаристики тощо.

*** СТРУКТУРА КУРСУ**

ПЕРЕЛІК ТЕМ

Історичне музикознавство в системі *музикознавчих* наук

Історичне музикознавство в системі *гуманітарних* наук

Музично-історичні концепції минулого і сучасності

Криза історії у XX столітті та нові перспективи історіописання: огляд основних напрямків «Нова історія» та її характеристики

Предмет та об'єкт науки

Визначення предмету історії музики

Методологія, метод, методика

Типи історичних музикознавчих досліджень

Музично-історичний процес

Методологія та методика біографічних досліджень в історичному музикознавстві
Теорія жанру та категорія стилю в історичному музикознавстві. Динамічні компоненти національного стилю.

Проблема твору та історичне музикознавство. Історико-функціональне дослідження музичних творів.

Проблеми та перспективи сучасного українського музикознавства.

Семінари:

Історичне музикознавство як гуманітарна наука

Музично-історичні концепції минулого і сучасності.

Криза історії у XX столітті та нові перспективи історіописання

Нова історія та її характеристики

Предмет та об'єкт науки

Предмет історії музики

Методологія. Метод, методика

Типи історичних музикознавчих досліджень

Музично-історичний процес

Біографічні дослідження в історичному музикознавстві

Категорія жанру в музично-історичних дослідженнях

Історико-функціональне дослідження музичних творів.

Світло й тіні сучасного українського музикознавства

ФОРМИ ТА ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ

Лекції, семінари, тести, дискусії

МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Для отримання заліку необхідно опрацювати весь лекційний матеріал курсу, який перевірятиметься тестом, взяти участь у -семінарах та обговоренні проблемних питань на практичних дискусійних заняттях, здати контрольні письмові роботи у формі рефератів за обраною тематикою.

Система оцінювання

№ з/п	Контрольний захід оцінювання	Всього %
1.	Участь у семінарах	20
2.	Реферати за обраною тематикою	20
3	Тести	10
4.	Участь у дискусіях-обговореннях конкретних мистецьких подій	20
5	Участь у поза-аудиторних заняттях....	20
6	Відвідування лекцій	10
	Залік	
	Всього	100

Критерії оцінки умінь, знань та навичок студентів

Високий (творчий) рівень компетентності.

A (90–100) = 5 (відмінно) – студент виявляє особливі творчі здібності, демонструє глибокі знання навчального матеріалу, що міститься в основних і додаткових рекомендованих джерелах; уміння аналізувати мистецькі явища, які вивчаються, у їхньому взаємозв'язку та розвитку, чітко й лаконічно; логічно та послідовно відповідати на поставлені запитання; виявляє вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних завдань; переконливо аргументує відповіді.

Достатній (конструктивно-варіативний) рівень компетентності.

B (82–89) = 4 (добре) – студент демонструє міцні ґрунтовні знання навчального матеріалу; вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці; вільно розв'язує практичні вправи та задачі; самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна.

C (74–81) = 4 (добре) – студент має міцні знання навчального матеріалу; уміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; у цілому самостійно застосовувати їх на практиці; виправляти допущені помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи на підтвердження своїх думок.

Середній (репродуктивний) рівень компетентності.

D (64–73) = 3 (задовільно) – студент відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання та розуміння основних положень, але його знання мають загальний характер; має труднощі з наведенням прикладів і поясненням закономірностей; з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких значна кількість суттєвих.

E (60–63) = 3 (задовільно) – студент володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні; його знання мають фрагментарний характер, має труднощі з наведенням прикладів; допускає суттєві помилки.

Низький (рецептивно-продуктивний) рівень компетентності.

FX (35–59) = 2 (незадовільно) – студент володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу; не володіє термінологією, оскільки понятійний апарат не сформований; не вміє застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних задач; допускає значні помилки.

F (1–34) = 2 (незадовільно) – студент володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання та відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів; повністю не знає матеріал, не працював в аудиторії з викладачем або самостійно.

ІНКЛЮЗИВНЕ НАВЧАННЯ

Навчальна дисципліна може викладатися для більшості студентів з особливими освітніми потребами.

ПОЗА-АУДИТОРНІ ЗАНЯТТЯ

Відвідування вузівських та міжвузівських конференцій та семінарів з подальшим обговоренням

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Гейзінга Йоган. Homo ludens. Київ. Основи. 1994. 250 с.
2. Герасимова-Персидська Н. Рух і час в музиці ХХІ століття. //НВ НМАУ. Вип. 189. С.4-11
3. Зінкевич Олена. Українська симфонія 1970-80-х рр. Генетико-типологічний аспект. Монографія. Ніжин. 2023. 223 с.
4. Зінкевич Олена. Музичний процес чи його імітація? //Музика. 1993. № 1. С. 6-8.
5. Зінкевич Олена. Від «історії-розповіді» до «історії-проблеми» // Музично-історичні концепції у минулому і сучасності. Львів : Сполом, 1997. С. 74-80.
6. Зінкевич Олена. Український авангард у зигзагах історії. // Критика. 2020 , число 9-10, с.12-21.
7. Зінкевич Олена. Музика у вогні. Консерваторія в окупованому Києві (19.09.1941–06.11.1943) – Критика, число 11-12, 2016, с.22-27.
8. Зінкевич Олена. 50 років тому... (до “ювілею” жданівської постанови). // Сучасність. 1998. №5. С. 151-158.
9. Зінкевич Олена. Лист з Києва. // Музика. 1992. №4. С. 11-12.
10. Зінкевич Олена Музикознавство та державна ідеологія: досвід, втрати, проблеми. // Філософія. Історія культури. Освіта. Третій міжнародний конгрес українців 26-29.08.1996. Харків : Око, 1996. С. 294-305.
11. Зінкевич Олена. Протистояння. // Сучасність. 2000. № 6. С. 66-81.
12. Зінкевич Олена. Український музичний авангард: загальна панорама. // Сучасність. – 2002 № 9.– С. 100-105.
13. Кузан К.Ю Види наукових досліджень: термінологічний аналіз. Гуманітарний вісник ДВНЗ «Переяслав Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди». Додаток 4 до Вип. 31. Том III (11)
14. Музично- історичні концепції у минулому і сучасності. Львів: Сполом, 1997. 112 с.
15. Наука про музику сьогодні: проблеми та перспективи. // Науковий вісник НМАУ ім. П. І. Чайковського. Вип. 80. К., 2009. 419 с.
16. Наливайко Д. Компаративістика й історія літератури. Університетські лекції – Х., 2008. 38 с.
17. Нові підходи до історіописання. К., 2010. 638 с.
18. Скуратівський Вадим. Історія і культура. К.,1996. 298 с.
19. Скуратівський Вадим. Ось із такого ми світу: спомини і розмисли. Київ: ДУХ І ЛІТЕРА, 2024. 440 с.
20. Чекан Ю. Інтонаційний образ світу. Київ: Логос, 2009. 227 с.
21. Чекан Ю. Шоста симфонія Чайковського в історико-функціональному висвітленні (до постановки проблеми) // сб. П. І. Чайковський та Україна. Київ, 1991.С.110-128.
22. Шип С.В. Музичний жанр в методологічному аспекті. // Наук. вісник НМАУ ім. П. І. Чайковського. Вип 16, с.154-177.
23. Шип С.В. Теорія художніх стилів: монографія. Суми. 2023. 138 с.

24. Шип С. Музична форма від звуку до стилю. К.: Заповіт, 1998 .367с.
25. Яковенко Н. Вступ до історії. Київ: Критика, 2007. 375 с.
26. Bloch Marc. *Les Rois thaumaturges*. GALLIMARD, 1983.608 p.
27. Bloch Marc *The Historian's Craft*. Manchester, 1954. 192 p.
28. Lotman Jurij M. *Die Innenwelt des Denkens*. Frankfurt am Main.2010. 416 p.
29. Lotman Juri M. *Culture and Explosion*. 2009.195 p.
30. Lotman Jurij M. Über die Semiosphäre// *Zeitschrift für Semiotik*. 1990.Bd.12. №4.
31. Prigogine I., Stengers I. *Order Out of Chaos: Man's New Dialogue with Nature* 1984 USD.349 p.
32. *Transdisciplinarity: theory and practice* / Ed. by B. Nicolescu. New York: Hampton Press, 2008. 320 p.
33. Taruskin R. Public lies and unspeakable truth // *Shostakovich studies*. Edited by Fanning David. University of Manchester. P.17-56.
34. Vollman William T. *Europe Central*. 832 p.